

Od Redakcji

Do kanonu humanistycznego wykształcenia w przestrzeni europejskiej należy znajomość łaciny albo przynajmniej łacińskich powiedzeń. Wśród sentencji, które warto pamiętać, można wskazać na dwie, tj. „Historia magistra vitae est” („Historia jest nauczycielką życia”) oraz „Nihil novi sub sole” („Nic nowego pod słońcem”). Jako autora pierwszej maksymy przywołuje się rzymskiego filozofa, polityka, dowódcę wojskowego, a przede wszystkim mówcę sądowego Marka Tulliusza Cicerona (106–43) oraz jego dzieło pt. *De oratore* (*O mówcy*, II, IX, 36). Druga zaczerpnięta jest z początku starotestamentowej Księgi Koheleeta, która powstała dwa stulecia wcześniej, bo prawdopodobnie w III w. w Palestynie, być może w samej Jerozolimie wśród aktywnych tam nauczycieli świątynnych. W pierwszym rozdziale, w ramach rozważań dotyczących przemijania człowieka, zawarto radę: „To, co było, jest tym, co będzie, a to, co się stało, jest tym, co znowu się stanie: więc nic zgoła nowego nie ma pod słońcem” (Koh 1,9). I u Cicerona, i u Koheleeta, nie spotykamy się z prostym odniesieniem do przeszłości, lecz przekonaniem, że znajomość tego, co przeminęło, stanowi okazję do mądrej oceny teraźniejszości oraz przyszłości.

Przeświadczenie, że refleksja nad przeszłością jest istotna dla racjonalnego oglądu teraźniejszości i przyszłości w wyraźny sposób odbija się w kolejnym – 22. już – numerze „Cywilizacji i Polityki”, rocznika naukowego wydawanego przez Instytut Politologii Uniwersytetu Gdańskiego (IP UG). Składa się na niego 17 tekstów – 12 artykułów naukowych i 5 recenzji opracowań książkowych. Autorzy stanowią rodzaj „intelektualnego wielogłosu”, gdyż reprezentują różne ośrodki naukowe, pochodzą z Polski i zagranicy, są wreszcie przedstawicielami różnych generacji badaczy – od *beniaminków* po *nestorów*.

Lic. Marek Barbarewicz, odbywający studia magisterskie w IP UG, podejmuje się przybliżenia reform Senatu II RP w artykule pt. *Koncepcje reformy formuły*

reprezentacji realizowanej w Senacie II RP w pracach Komisji Konstytucyjnej Sejmu w latach 1928–1930 wobec rozwiązań ustrojowych innych państw europejskich. Okresu międzywojennego oraz początkowych lat II wojny światowej dotyczy artykuł Bogdana Chrzanowskiego, emerytowanego profesora w IP UG, pt. *Polityczne zbliżenie niemiecko-sowieckie w latach 1939–1941. Co wiedziała strona polska o relacjach Trzeciej Rzeszy i ZSRR? Wybrane problemy w świetle zachowanych dokumentów*. Biorąc pod uwagę intensywność prowadzonych działań zbrojnych, „gorącym” miejscem jest obecnie Bliski Wschód. Tej kwestii poświęcone zostały dwa artykuły, które napisano w języku angielskim – najpierw zaprezentowano konflikt Izraela z Palestyną, a następnie konflikt Izraela z Hamasem. Ich autorem jest dr Maciej Huczko ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie. W polskim tłumaczeniu mamy odpowiednio dwa tytuły: *Rozwiązanie jednopaństwowe, rozwiązanie dwupaństwowe czy brak rozwiązania? Realistyczny paradygmat konfliktu izraelsko-palestyńskiego* oraz *Konflikt Izrael–Hamas i wybory prezydenckie w USA w 2024 roku*. W tematyce muzułmańskiej osadzony został artykuł pt. *Joko Widodo, Prabowo Subianto i pytania o przyszłość demokracji w Indonezji*. Dr Kornel Bielawski z IP UG przybliżył w nim przemiany polityczne, które zachodzą w najludniejszym na świecie państwie islamskim, którym jest Indonezja. Kwestia budowy porządku gospodarczego podjęta została w dwóch kolejnych artykułach. Dr Alfred Skorupka z Politechniki Śląskiej prezentuje *Rozważania o historii gospodarki Fernanda Braudela – wybrane zagadnienia*; Michał Kubiak zaś, profesor w IP UG, odnosi się (w anglojęzycznym tekście) do aktualnego tematu, tj. do *Bezwarunkowego dochodu podstawowego jako narzędzia polityki społecznej w obliczu doświadczeń z wybranych programów pilotażowych*. Teoretyzujący charakter mają artykuły Marka Rewizorskiego, profesora w IP UG, oraz pochodzącego z Turcji dr. Mehmeta Bektasa, od kilku lat pracującego na Uniwersytecie Opolskim. Pierwszy poświęcony został *Zarządzaniu w przestrzeni deliberatywnej*, a drugi, napisany w języku angielskim, sprawie *Dekonstrukcji dyskursu politycznego. Podejściu pod wpływem teorii Michela Foucaulta i Jacquesa Derridy*. Dr Małgorzata Puto z IP UG podjęła ważne zagadnienie – rolę sądownictwa w kształtowaniu ładu politycznego w Polsce – w artykule, który zatytułowała *Sądy w demokracjach konstytucyjnych: ewolucja społeczno-politycznych ról i kontrola konstytucyjna jako filar ochrony demokracji*. Mgr Zofia Zych, doktorantka w IP UG, w artykule pt. *Determinanty wyniku wyborczego Wojciecha Szczurka w wyborach Prezydenta Miasta Gdyni w 2024 roku* odnosi się do „lokalnej ciekawostki”, jaką były wybory prezydenckie w Gdyni w 2024 r., przegrane przez Wojciecha Szczurka, kierującego dotychczas miastem od 1998 r. Dr Tomasz Lenkiewicz, także z IP UG, w interesujący sposób

odnosi się do sprawy regionalizmu w przestrzeni unijnej w artykule pt. *Regionalizm jako wartość polityczna. Rozważania nad ideą regionalizmu w polskiej literaturze politologicznej*.

Redakcja jest przekonana, że kolejny numer „Cywilizacji i Polityki” zostanie życzliwie przyjęty przez Czytelników, a jednocześnie kieruje do Nich zaproszenie do współpracy.

Adam Romejko